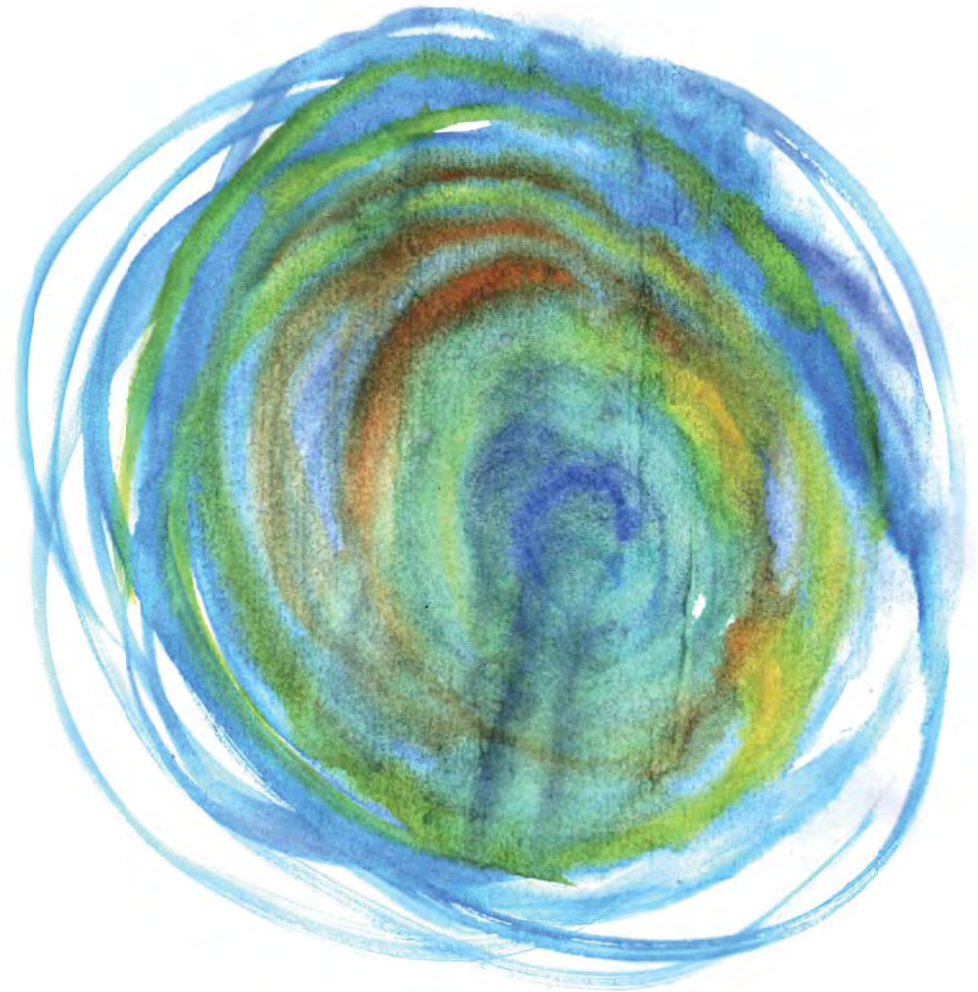

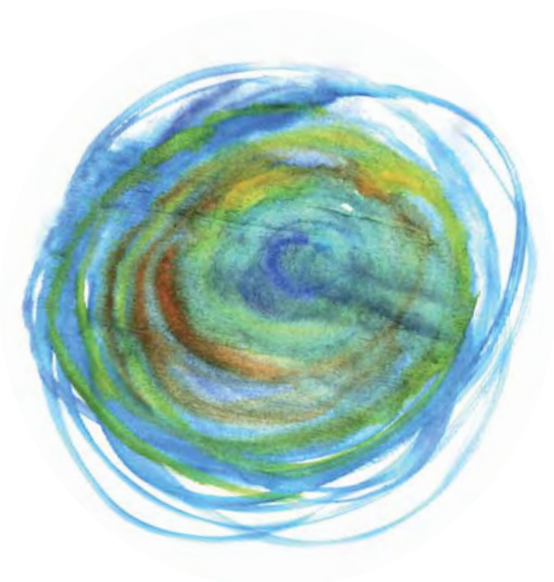
Poradní kruh

jako součást
školní praxe

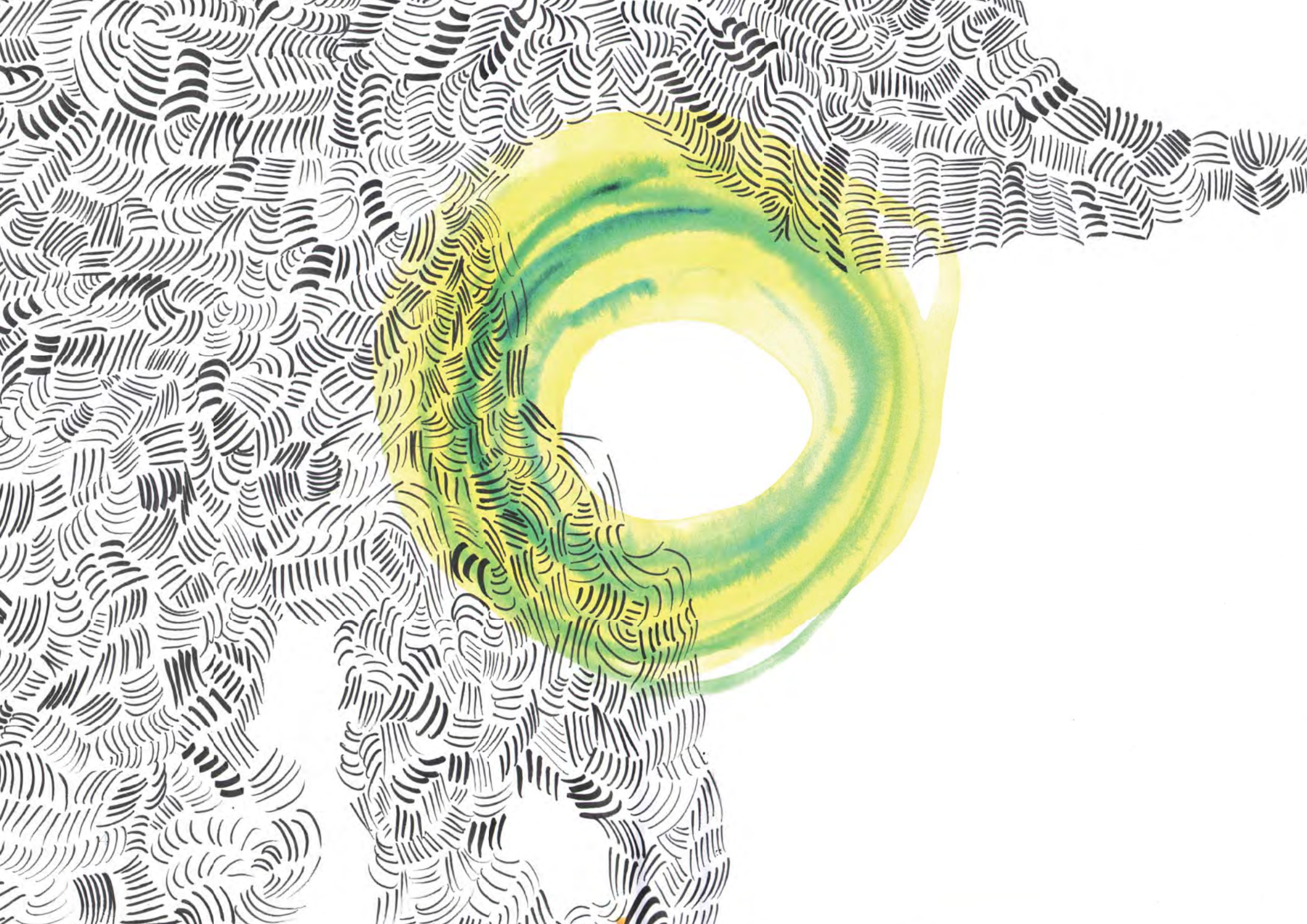
Petra Bandouchová

Obsah

Poradní kruh jako součást školní praxe	5
Základní informace o poradních kruzích	6
K čemu se poradní kruhy využívají?	12
K čemu poradní kruhy ve vzdělávání slouží?	13
Další zdroje o poradních kruzích	14
Praxe ve třídě	15
Struktura společných poradních kruhů	15
Úvodní hry	16
Zahájení	17
Check – in	17
Téma poradního kruhu	18
Uzavření	19
Council z pohledu pedagožky Terezy	20
Council z pohledu facilitátorky Petry	21

Poradní kruh jako součást školní praxe

Tento manuál vznikl jako výstup téměř půlroční spolupráce v roce 2018 se základní školou Labyrinth Brno, kde byly poradní kruhy realizovány s dětmi z druhé třídy. Cílem tohoto manuálu je představit praxi zavádění poradních kruhů a shrnout naši společnou spolupráci. V textu najdete jak základní informace o poradních kruzích, tak popis našich poradních kruhů ve třídě, včetně konkrétních tipů na aktivity.

Materiál obsahuje následující kapitoly:

Základní informace o poradních kruzích

- Tradice poradních kruhů
- V čem se poradní kruhy liší od jiného kruhu?
- K čemu se poradní kruhy využívají?
- K čemu poradní kruhy ve vzdělávání slouží?
- Další zdroje o poradních kruzích

Praxe ve třídě

- Struktura společných poradních kruhů
- Úvodní hry
- Zahájení
- Check – in
- Téma poradního kruhu
- Uzavření
- Council z pohledu pedagožky Terezy a facilitátorky Petry

Velké díky patří panu řediteli, paní učitelce Tereze a dětem, že mi dali příležitost vyzkoušet si poradní kruhy „na živo“ a dali mi cenou zpětnou vazbu. Vážím si toho, co jsme spolu u poradních kruhů zažili.

Materiál prosím nešířte dál bez mého vědomí, pokud byste ho chtěli poslat někomu, koho by mohl zajímat, dejte mi prosím vědět na pbandouchova@gmail.com.

Základní informace o poradních kruzích

Poradní kruh (anglicky council) je komunikační technika, která vede k aktivnímu naslouchání a upřímnému vyjadřování (od srdce k srdci). Jedná se o „nehierarchickou“ formu komunikace, díky níž mohou získat účastníci inspiraci, nové pohledy, moudrost, porozumění, která dále může přispět k řešení konfliktů ve skupině, či ke skupinovému rozhodování.

Tradice poradních kruhů

Poradní kruh se vrací k praxi, která byla od nepaměti využívána snad ve všech lidských společenstvích. Celý kmen se sešel kolem ohně a účastníci společně sdíleli své příběhy, sny, vize a předávali si tak vzájemně moudrost a inspiraci.

Zároveň čerpáme ze čtyřicetiletých zkušeností získaných v prostředí neziskové organizace Ojai Foundation v Kalifornii, kde se poradní kruhy využívají k upevnování spojení se sebou samým, s ostatními a s přírodou. Průvodci poradních kruhů Jack Zimmerman a Virginia Coyleová v roce 1996 vydali knihu *The Way of Council*, která v roce 2016 vyšla v češtině s názvem: *Cesta poradního kruhu: umění otevřené komunikace*. Tato kniha představuje praxi poradního kruhu a možnosti jeho využití v různých prostředích.

V čem se poradní kruh liší od jiného kruhu?

Poradní kruhy se od jiných kruhových aktivit liší zejména svojí „kvalitou“. Tato kvalita je spojená s následujícími specifiky poradních kruhů:

a) Začátek a konec – vymezený čas

Každý poradní kruh má svůj vymezený čas (ideálně předem sjednaný s účastníky), výrazné zahájení a ukončení, což jasně dává účastníkům informaci o tom, kdy je potřeba, aby dávali co nejvíce pozornosti sobě samým, ostatním účastníkům a procesu samotnému. Začátek a konec může být označen zvukovým signálem, zapálením / zhasnutím svíčky či jiným způsobem.

Při poradních kruzích s dětmi může celý proces trvat pouze krátkou chvílí (naš kruh s druháky trval cca 20 minut) – délka kruhu je uzpůsobena schopnosti dětí se na proces soustředit a tato délka se postupnou praxí prodlužuje.

b) Prostor

Účastníci poradních kruhů sedí v kruhu na židlích, případně na zemi. Vprostřed kruhu je (pokud je to možné a vhodné) umístěno centrum – střed ve kterém jsou umístěné předměty, které jsou danou skupinu relevantní a nějak ji reprezentují (mluvící předměty), případně svíčka.

Postupem času děti přinesly na poradní kruhy vlastní mluvící předměty a pomáhaly s chystáním centra – celý proces tak začaly více považovat za „vlastní“, což zvyšovalo jejich motivaci se do kruhu zapojit.

c) Facilitátor/ průvodce

Průvodce provází ostatní účastníky poradním kruhem (většinou připravuje centrum, může přinést nějaké téma), zároveň však nemá žádnou hierarchicky nadřazenou funkci. Specifikum poradního kruhu je, že facilitátorem se stává ten, kdo drží v ruce mluvící předmět – takže kdokoli z účastníků může proces v kruhu ovlivnit.

V rámci poradních kruhů ve třídách se ukazuje, že pro začátek uvedení praxe do života třídy je ideální, když kruh společně facilitují třídní učitel a externí facilitátor. Učitel tak má mnohem víc prostoru a možnosti být pozorovatelem dění ve třídě, než je tomu během běžného vyučování. Facilitátor si u sebe nechává „pohotovostní“ mluvící předmět, který dětem na začátku ukáže a vysvětlí jim, že ho použije pouze v krajním případě, pokud by se v kruhu dělo něco opravdu vážného, do čeho by musel zasáhnout.

d) Mluvicí předmět

Mluvicím předmětem může být cokoli (míček, fix, jakýkoli předmět relevantní pro skupinu) a jeho hlavní funkcí je označovat toho, kdo v danou chvíli může mluvit – tedy pouze ten, kdo drží mluvicí předmět v ruce je k tomu oprávněn. Někdy je v centru položeno více mluvicích předmětů – je možné je během poradního procesu střídat tak, aby se účastníci cítili co nejpohodlněji. I když se předmět označuje jako mluvicí předmět – je možné ho držet a přitom nemluvit – mlčet, udělat nějaké gesto či pohyb, zazpívat píseň, cokoli, co nás v tu chvíli napadne (více viz. záměry).

Některé děti považovaly za úlevné, že nemusí během procesu vždycky něco říct, ale že mohou i mlčet, a přitom být součástí poradního kruhu.

e) Záměry poradního kruhu

Komunikace v poradním kruhu se řídí následujícími záměry – nejedná se o pravidla, ale o to, čeho se snažíme dosáhnout. Tyto záměry připomínáme na začátku každého poradního kruhu. Jedná se o:

Mluvení od srdce – sdílíme to, co nám upřímně v daný moment leží na srdci, to, co je pro nás důležité.

Naslouchání srdcem – snažíme se nehodnotit co v danou chvíli slyšíme, přijímáme to, co mluví v danou chvíli říká a věnujeme mu svoji veškerou pozornost.

Spontánnost – není třeba si dopředu chystat nějaký příběh, jen si dát pozornost v momentě, kdy k nám doputuje mluvicí předmět. Příběh pak může přijít sám, případně se rozhodneme udělat nějaký pohyb, zazpívat píseň, začít tančit...nebo mlčet.

Stručnost – časový rámeček kruhu i schopnost účastníků se soustředit mají svá omezení, takže máme na zřeteli, že příběhy by se měly týkat tématu a jít k věci. To však neznamená, že je třeba mluvit pouze v krátkosti – některé příběhy potřebují více času, jiným stačí pouze pár slov.

Při sdílení myslet na dobro své, ostatních i vyššího dobra (morálních hodnot, které účastník zastává).

Důvěrnost – V poradních kruzích platí zásada, že to, co se v kruhu řekne, to tam také zůstane – není tedy možné po skončení poradního kruhu otevřít s jiným účastníkem nebo někým jiným konkrétní příběh, který tam byl sdílen. Účastníci mohou sdílet s ostatními pouze své prožitky a příběhy, které sdíleli oni sami.

Při práci s dětským kolektivem je třeba na začátku účastníkům sdělit informace o ohlašovací povinnosti, kterou mají dospělí, kteří s dětmi pracují. Je tedy třeba otevřeně dětem říct, v jakých případech nebude důvěrnost dodržována, tak aby děti měly od začátku na výběr, zda příběh nebo situaci, která by pod ohlašovací povinnost spadala, budou sdílet.

S dětmi z druhé třídy jsme záměry společně neprobíraly, protože by je v tomto věku považovaly za nesrozumitelné. Spíše jsme se zaměřovali na to, jak funguje mluvící předmět a že je třeba aby mluvil pouze ten, kdo jej v danou chvíli drží v ruce.

f) Téma

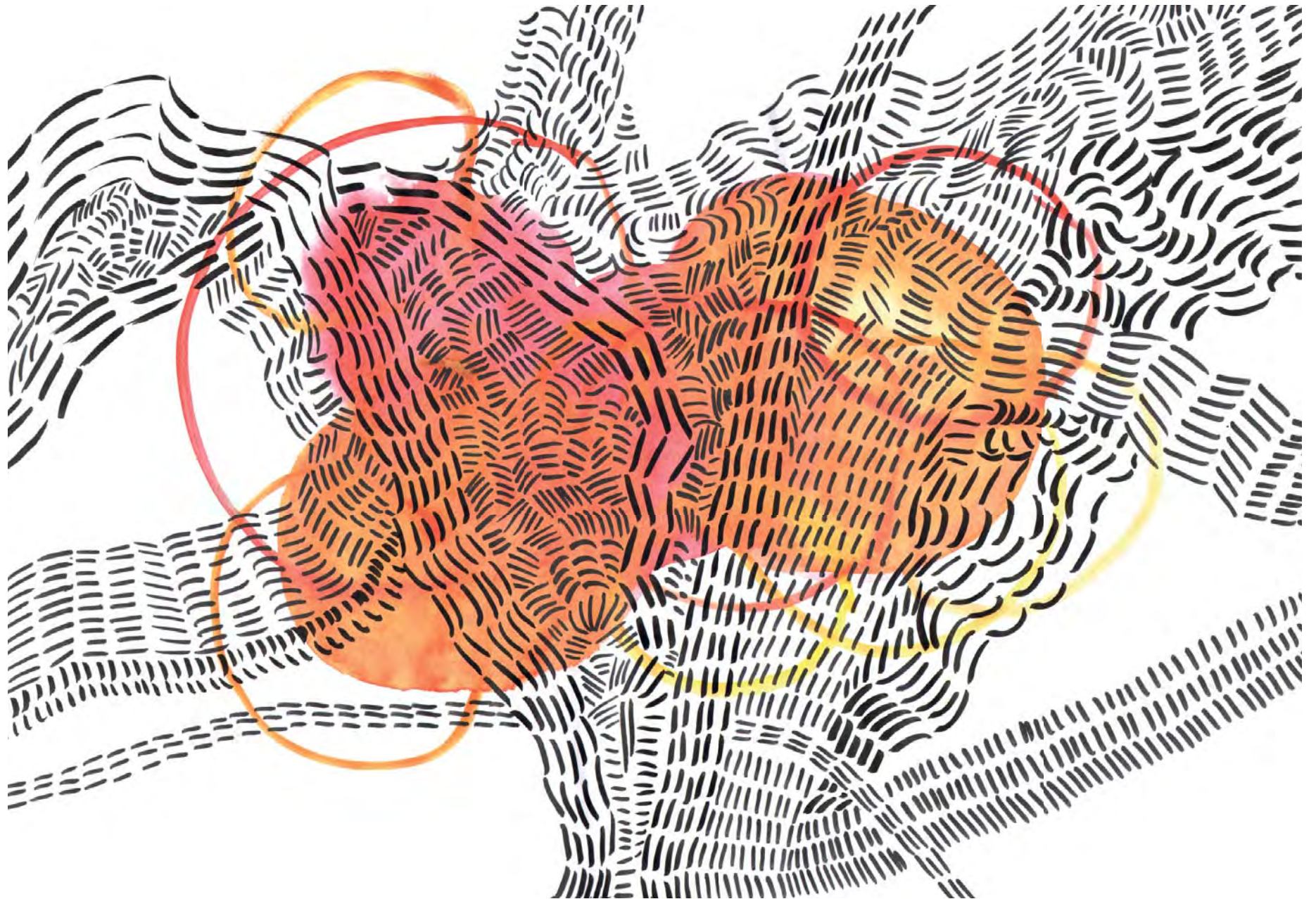
Některé poradní kruhy jsou svolané již s předem stanoveným tématem, některé jsou otevřené – tzn. téma vyplyne až při samotném procesu.

Při zavádění poradních kruhů do třídy se ukázalo jako vhodné vždy nějaké téma přinést – kvůli srozumitelnosti samotného procesu, děti tak věděly, na jaké téma se budou příběhy sdílet a co je čeká.

g) Formy

Poradní kruhy mají mnoho forem, které slouží k různým účelům a dají se používat i podle počtu účastníků poradních kruhů. Více o formách lze najít v knize Cesta poradního kruhu.

V rámci poradních kruhů ve třídě jsme nejčastěji využívali „základní formu councilu“ tzn. všichni sedí v kruhu a mluvící předmět se posílá dokola – a to z toho důvodu, aby všechny děti dostaly příležitost k vyjádření.

K čemu se poradní kruhy využívají?

V současné době se poradní kruhy využívají v různých prostředích, například při práci v komunitách, rodinách, v partnerství, ale i v byznysu. Před více než třiceti lety se poradní kruhy staly součástí praxe škol zejména v Kalifornii, ale i v dalších oblastech v USA. Jedním z pedagogů, kteří pomáhali councils ve školách zavádět, je Joe Pro-

visor – mimo jiné trenér a facilitátor poradních kruhů, spoluzakladatel organizace Circle Ways. Na jeho webových stránkách, případně na tomto videu: https://www.youtube.com/watch?v=NioRoFQ_fPg je možné se o poradních kruzích ve vzdělávání dozvědět více.

K čemu poradní kruhy ve vzdělávání slouží?

Díky poradním kruhům si děti zlepšují své vyjadřovací schopnosti, tvoří si základ pro další akademické dovednosti, rozvíjí se jejich sebevědomí i sebedůvěra, vzájemné porozumění, empatie, mají příležitost osobního růstu, zlepšují se jim školní výsledky a jedná se o jedinečný způsob pro budování vztahu s pedagogy. Všichni účastníci se od sebe vzájemně učí – jsou tak žáky i učiteli zároveň.

Joe Provisor uvádí tyto konkrétní způsoby využití poradních kruhů ve vzdělávání:

- a) Podpora vzájemných vztahů, budování komunity a porozumění (např. „Sdílej příběh o svém jméně / o svém zvířeti / své rodině.“)
- b) Sdílení moudrostí, zkušeností (např. rady příběhem od ostatních na konkrétní situaci, kterou někdo z nich zažívá)
- c) Oslava a připomínka důležitých mezníků - narozeniny, svátky, prázdniny, ale i nový školní rok, nová třída, nové pololetí (např. narozeniny: „Přál bych ti, aby...“, začátek školního roku: „Na co se v tomto školním roce těšíš/ z čeho máš obavy?“)

d) Zkoumání očekávání, postojů, mýtů a mylných představ o předmětu (např. „Je pro tebe matematika lehký nebo těžký předmět? Zkus si vzpomenout na situaci, kdy jsi to tak cítil.“)

e) Podpora spolupráce mezi pedagogem a studenty na konkrétním předmětu (např. „Zkus si vzpomenout na situaci, při které by se Ti hodilo ovládat angličtinu.“)

f) Formování třídních norem (např. téma spolupráce: „Vzpomeň si na situaci, kdy jsi měl pocit, že opravdu dobře spolupracuješ s druhými, nebo naopak, kdy se spolupráce nezdařila.“)

g) Příprava na psaní a čtení - čtení příběhu je situace, při které se soustředím na příběh někoho druhého, psaní je situace kdy sdílím nějaký svůj příběh.

h) Přenos teorie do praxe (např. „Teď kdy jsi se naučil XX, zkus si vzpomenout na situaci, kdy bys tuto znalost mohl využít.“)

i) Stanovování cílů a akčních plánů před třídou.

Další zdroje o poradních kruzích

Jak už bylo zmíněno výše, v češtině vyšla v nakladatelství Dharmagaia kniha Cesta poradního kruhu: umění otevřené komunikace, která může sloužit jako vhodný zdroj informací pro pedagogy, kteří by s poradními kruhy chtěli začít.

Další informace lze najít na následujících webových stránkách:

- Evropská councilová síť: <https://www.council-network.eu>
- Circle ways (Council in schools): <https://www.circleways.org>
- Ve facebookové skupině [Poradní kruhy CZ/SK](#) se často objevují pozvánky na akce s poradními kruhy, případně na workshopy a semináře.
- Dále je možné zapojit se do facebookové skupiny Council ve vzdělávání – [Cesty kruhu \(Circle Ways\) CZ/SK](#), jejíž cílem je propojovat všechny, kteří se o poradní kruhy ve vzdělávání zajímají, sdílet články o tématu a vytvořit prostor pro otázky a diskuzi ohledně praxe.

Ze své vlastní zkušenosti doporučuji předtím, než poradní kruhy včleníte do praxe se svojí třídou, navštívit pár poradních kruhů jako účastník. V Brně probíhají pravidelné otevřené poradní kruhy 1x měsíčně v lesní školce Šiška, více informací na <http://councilvisce.blogspot.com>.

Praxe ve třídě

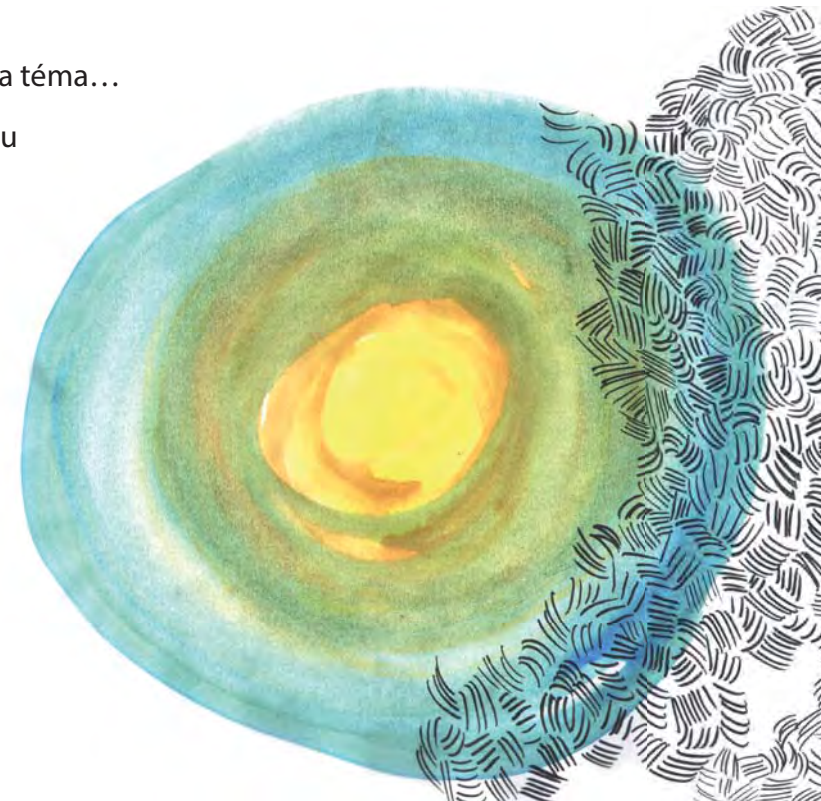
Poradní kruhy v ZŠ Labyrinth probíhaly od ledna do června 2018 cca 1x týdně na přibližně 20 minut. Ve třídě každé ráno probíhá ranní kruh, takže děti byly na ranní povídání v kruhu zvyklé. Abychom odlišili poradní kruh od ranních kruhů, říkali jsme mu společně s dětmi anglickým slovem COUNCIL.

Ze společné schůzky s paní učitelkou vzešly následující návrhy, k čemu by poradní kruhy ve třídě mohly pomoci:

- Povzbuzení všech žáků, aby sdíleli své příběhy, zážitky s ostatními (na ranních kruzích sdíleli stále ti samí žáci).
- Podpora začlenění jednoho z nových žáků, který nebyl ostatními dobře přijat.
- Podpora žáků, aby se učili mluvit o svých aktuálních pocitech (a také je pojmenovávat).
- Podpora vzájemného naslouchání a věnování pozornosti mezi žáky.
- Podpora třídních vazeb.

Struktura společných poradních kruhů

- Ranní hlášení (ukotvení v čase, datum, den, počasí, hodina) – děti se při hlášení střídají, každý den má hlášení někdo jiný a toto hlášení je součástí každodenních ranních kruhů.
- Novinky (co chci ostatním sdělit, dokud neseďme v councilu)
- Úvodní hra
- Zahájení councilu
- Check – in
- Sdílení příběhů na téma...
- Ukončení councilu

Úvodní hry

Cílem úvodních her bylo děti aktivizovat a zároveň naladit na aktivitu v kruhu. Většina her tedy byla založená na tom, aby se kruh pro děti vizualizoval (posílání něčeho do kruhu), případně, aby docházelo k jejich vzájemné interakci, aby se učily soustředit jeden na druhého a ostatní v kruhu. Zde je pár tipů na hry, které mohou vést k podpoře výše zmíněných potřeb.

Síťové házení

Hra na trénování paměti a pozornosti. Všichni stojí v kruhu. První hráč někomu hodí balónek/plyšové zvířátko, ten jej hodí někomu dalšímu – je třeba si pamatovat komu předmět hodil, tomu bude po celou hru házet dál. Každý v kruhu může předmět dostat pouze jednou. Až se předmět dostane zpátky k tomu, kdo začínal, může začít další kolo – s tím, že probíhá stejně jako to předtím, jen se do oběhu přidává stále více předmětů.

I Závod polštářů

Hra na vizualizaci kruhu, věnování pozornosti procesu. Všichni stojí v kruhu a na střídačku si přidělí čísla 1 a 2. Vzniknou tak dvě družstva, jehož členové jsou v kruhu ob jednoho s členy druhého družstva. Každé družstvo dostane polštář. Členové družstva si budou předávat polštář, s cílem, aby dohonil/ předhonil polštář druhého družstva - na začátku tedy pošleme polštáře do oběhu v různých částech kruhu, aby doběhnutí jednoho polštáře druhým trvalo delší dobu.

I Síťové házení s pozdravy

Hra na trénování pozornosti, sdělování informací o sobě. Systém házení v kruhu je stejný jako u síťového házení. Když házím balónek, doprovodím hod pozdravem tomu, komu ho házím - např. Ahoj Same! V druhém kole

nezapojujeme více předmětů do oběhu, ale účastníci mohou říct např. co měli na snídani, kolik mají sourozenců...

Narozeninová oslava

Hra na vizualizaci kruhu, věnování pozornosti ostatním v kruhu. Hru můžeme zařadit, pokud víme, že někdo z kruhu slaví narozeniny – děti si po kruhu předávají dárek pro oslavence. První hráč na začátku pantomimicky předvede, jaký dárek by chtěl oslavenci věnovat. Poté dárek předá dalšímu - ten zopakuje pantomimicky dárek, který mu byl předán a poté jej změní na jiný předmět (opět pantomimicky) a předá dál. Takto se dárek předává po kruhu, až dorazí k oslavenci. Na konci všichni společně s oslavencem pomáhají vyjmenovat dárky, které během "oslavy" dostal.

Umíme napočítat do 10?

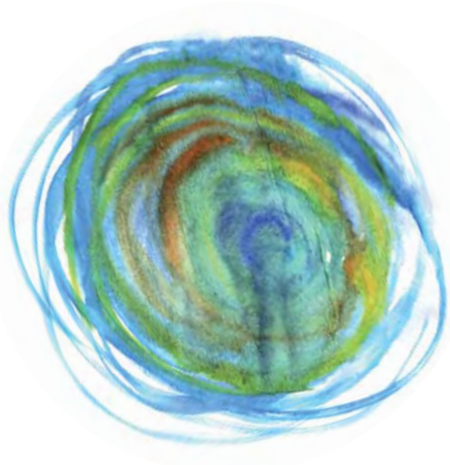
Hra podporující vnímání ostatních v kruhu, trpělivosti. Všichni stojí v kruhu. Cílem celé skupiny je napočítat postupně do co nejvyššího čísla a to tak, aby každé číslo řekl pouze jeden hráč. V momentě, kdy se hra odstartuje, zkouší hráči do ticha po jednom říkat postupně čísla. Když jedno číslo řekne dohromady více hráčů, začíná se od začátku (nedáváme hráčům prostor, aby vymysleli dopředu nějakou strategii, protože potom hra přestává být zábavná).

Zip, zap, zop

Hra podporující pozornost účastníků. Všichni stojí v kruhu a poté ukázním oběma ukazováčky si předávají signál. Vysílající předává signál se slovem ZIP, ten, co signál přijme, jej vysílá se slovem ZAP, další se slovem ZOP. V kruhu se tak střídají slova ZIP, ZAP, ZOP.

Zahájení

Poradní kruh jsme zahajovali rozsvícením svíčky v centru (děti se v zahajování střídaly). Předtím, než byl kruh zahájen, připomněli jsme si společně, co council znamená a že od této chvíle začíná fungovat pravidlo mluvčího předmětu. Po zahájení jsme si poslali pozdrav (slovo a gesto), který vymyslel někdo z účastníků – s cílem vizualizovat kruh a posílit soustředění na ostatní při předávání pozdravu.

Check – in

Slouží k tomu, abychom zjistili, jak se účastníci councilu cítí, jaká je jejich energie, na co myslí. S dětmi z druhé třídy nám fungovalo, když děti dostaly prostor pro to, aby svůj pocit nakreslily/ vyjádřily na čtvrtku papíru, který každý z nich dostal. Poté se poslal do kruhu mluvčí předmět a každý (pokud chtěl) svůj papír ukázal a případně mohl vysvětlit, proč se cítí, tak jak se cítí. Takto jsme se vyhnuli vzájemnému opakování toho, co řekly ostatní děti. Díky této aktivitě se děti učí pojmenovávat své vnitřní pocity a sdílet je s ostatními.

- Ukázání rukou (škála: ruka u země - necítím se dobře, ruka vysoko nad hlavou – cítím se skvěle).
- Jakou mám dnes vnitřní barvu?
- Jak se tvářím uvnitř? – nakreslení obličeje na papír ve tvaru hlavy.
- Jaké je dnes moje vnitřní počasí?
- Kdybych dneska mohl být nějaké zvíře, nejraději bych byl..
- Dixitové kartičky – který obrázek nejvíce odpovídá tomu, jak se cítím
- Kartičky s pocity
- Doplň větu: Právě teď bych nejraději...
- Kdybych byl věc, byl bych...

Téma poradního kruhu

Nad tématem jsem se před poradním kruhem zamýšlela jako facilitátorka a poté jsme téma společně ladily s paní učitelkou – podle aktuální nálady ve třídě. Někdy došlo k upravení tématu na základě check – inu, nebo noviněk, které děti před zahájením councilu sdílely. Jako facilitátorka jsem vždy začala sdílet příběh jako první. U druháků se ukázalo dobré jim téma co nejvíce konkretizovat a podporovat je v tom, aby sdíleli detaily – kdy to bylo, kdo tam byl se mnou, jak to tam vypadalo...).

Příklady:

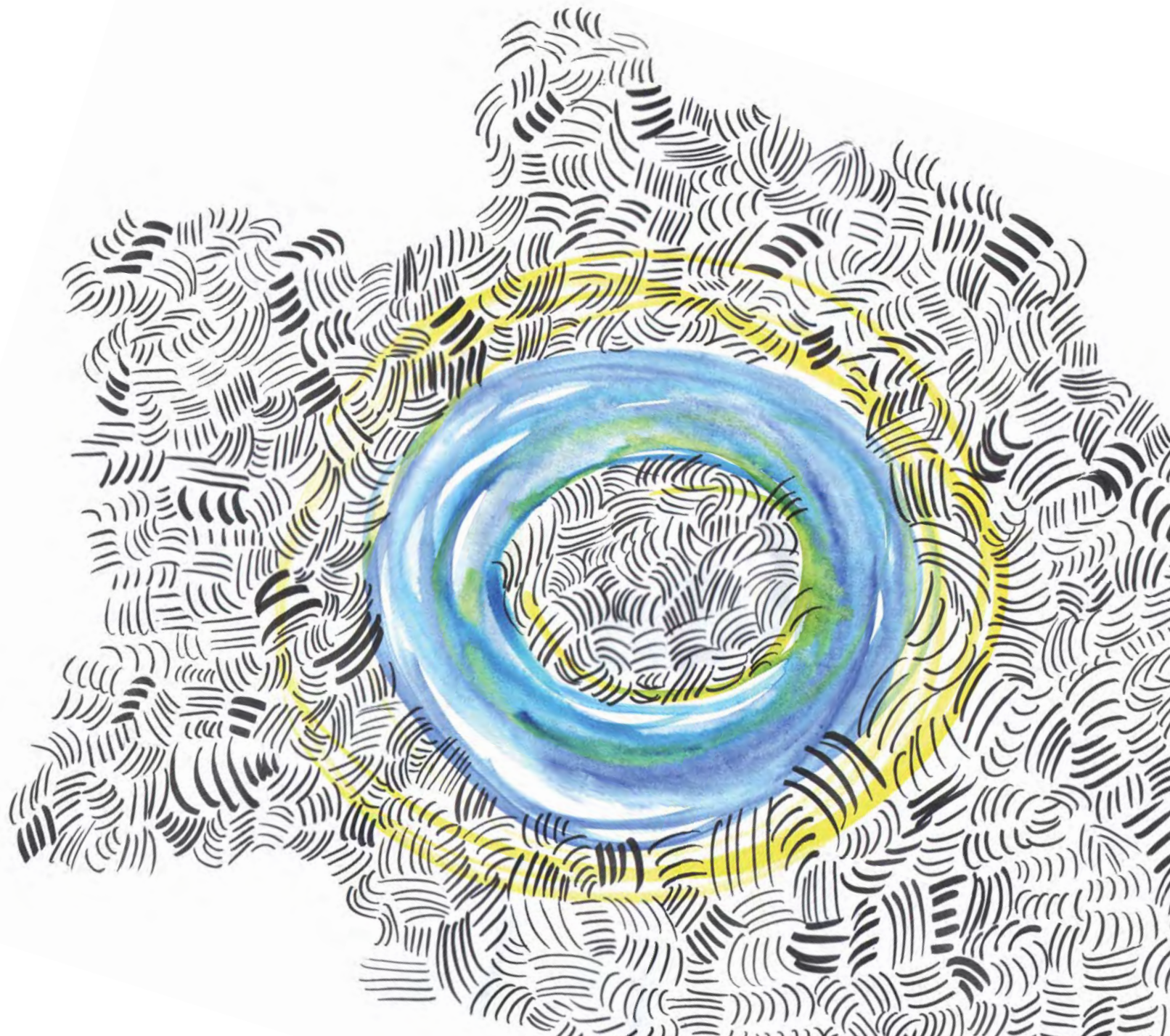
- Nejlepší dárek, který jsem kdy dostal/a
- Jakou přezdívku bych na základě svých schopností chtěl/a mít
- Za co bych se právě teď ocenil/ a (ostatní měli příležitost ocenit toho, kdo u sebe měl mluvící předmět)
- Příběh věci, která je pro mě důležitá (věci nebo jejich obrázky si děti přinesly s sebou)
- Moment, kdy jsem se cítil/a moc šťastný, nejšťastnější na světě
- Kdy jsem někomu pomohl/a někdo pomohl mně

- Nejlepší výlet, na kterém jsem kdy byl/a
- Moje nejlepší narozeniny
- Za co bych si dal/a medaili?
- Co bych chtěl/a zvládnout a zatím mi to nejde?
- Situace, kdy jsem zvládl/a něco, co mi předtím nešlo?
- Z čeho mám radost, že se letos ve škole přihodilo?
- Na co se těším?

Uzavření

Před ukončením kruhu (v našem případě zhasnutím svíčky) jsme si s dětmi posílaly signál tlesknutí (ti co sedí vedle sebe tlesknou naráz a pošlou tak signál dál). A poté co signál obešel celé kolo, jsme zkusili tlesknout dohromady – společné tlesknutí působilo jako tmelící prvek, vedlo k posilování sounáležitosti s ostatními.

Council z pohledu pedagožky Terezy

V čem Ti technika poradních kruhů přijde zajímavá?

Techniku jsem měla možnost vyzkoušet i sama na sobě, jako účastnice councilu. Přestože jsou u dospělých způsob sdílení i povaha příběhů jiné, bylo zajímavé sledovat, jak podobně se obě věkové skupiny projevují. V obou případech se našli ti, pro které bylo mluvení jednoduché a samozřejmé a pak i ti, kteří neměli potřebu se projevit vůbec ani po delším čase. V prostředí třídy jsem měla výbornou možnost k doplnění diagnostiky dětí, protože jsem najednou viděla, jak velkou potřebu ke kontaktu s ostatními mají.

Jak na poradní kruhy reagovaly děti?

Moje třída kruhy zbožňovala. Měli velmi rádi Petru, pravidelně se ptali, kdy přijde. Jeden z chlapců, který má neustálou potřebu s dětmi sdílet zážitky, ale ne vždy se do toho pouští, protože má jazykovou bariéru, přesně věděl, kdy Petra přijde, protože měl kruh spojený s tím, že nikdo nebude rušit jeho příběh, i kdyby jakkoli dlouho hledal vhodná slova. Celý rituál se rychle stal běžnou a přirozenou součástí našeho týdne a děti jej brzy přijaly za vlastní.

Je něco, k čemu poradní kruhy ve třídě přispěly?

Řekla bych, že k větší toleranci mezi dětmi. Troufám si říct, že máme ve třídě nastaveno bezpečné klima, ve kterém se nikdo nebojí projevit. Nicméně i u nás jsem pozorovala, jaké negativní emoce a neslušné reakce děti

projevovaly, když mají být ve skupině s někým, kdo není jejich dobrý kamarád. Sledovat práci dětí s mluvícím předmětem, to, jak se snažili udržet pozornost a nevyrušit spolužáka, a zároveň to, jak se upovídané děti pokoušely být stručné, bylo pro mě inspirující. Způsob, jakým se v kruhu komunikuje, děti naučil, že je potřeba být vnímavý ke všem. Na tom jsme pak stavěli také při skupinové práci a dnes už dokáže pracovat každý s každým.

Co z celého procesu poradního kruhu se ti líbilo nejvíce?

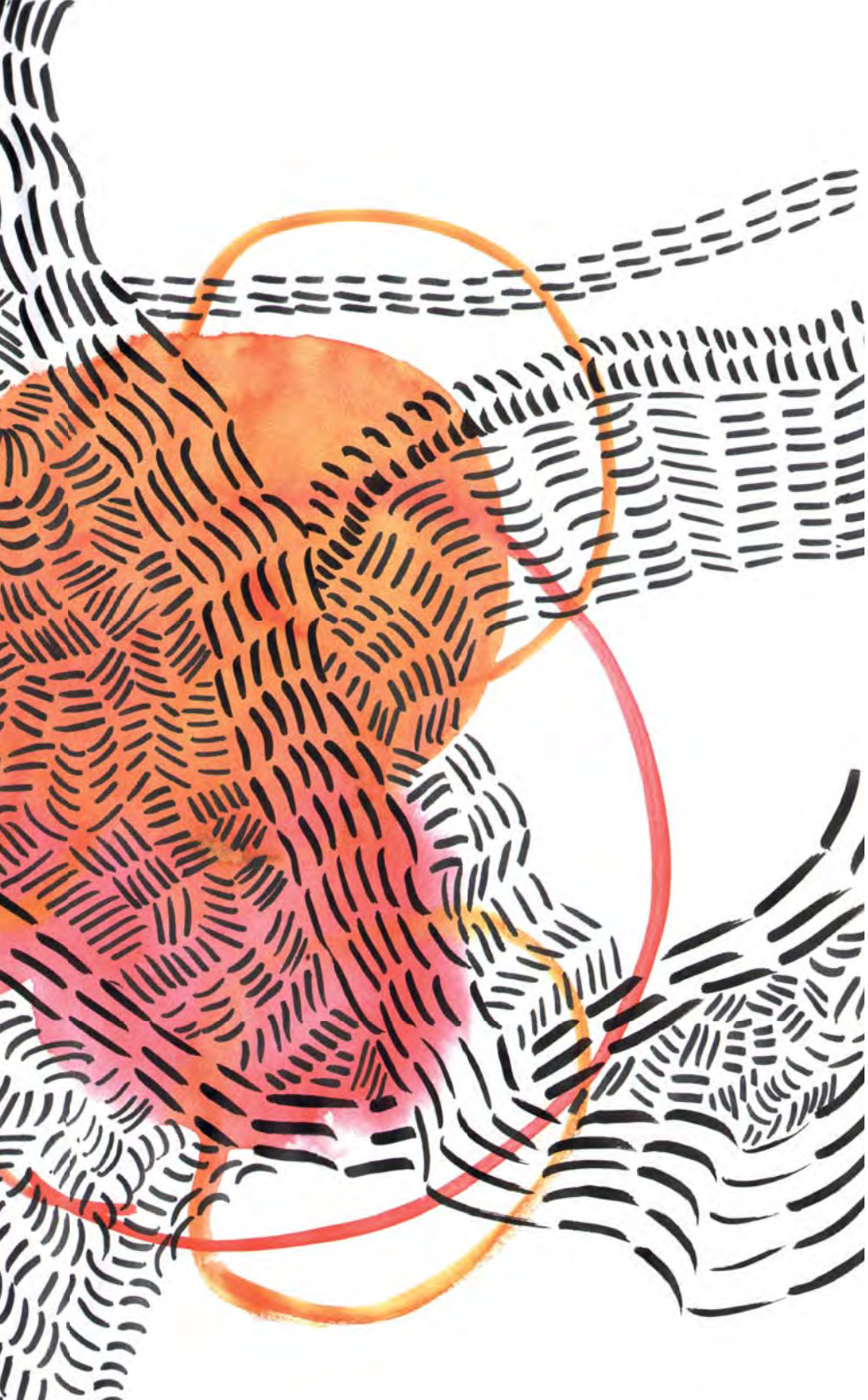
Líbí se mi celá technika jako taková, pokud bych ale měla něco vyzdvihnout, je to až obřadnost celého councilu. Zapálení svíčky, vnímání jeden druhého, snaha udržet klid mysli i těla. Byl to opravdu příjemný start dne.

Co naopak by bylo lepší změnit/ vynechat?

Petra nám dělala kruhy na míru, z mého pohledu tedy byly účelné a efektivní a žádnou část bych nevynechala.

Jak bych chtěla naložit s touto technikou do budoucna?

I nadále se prvky kruhu pokouším zařazovat na třídních ranních kruhů. Ve třídě, ve které nyní pomáhám s výukou, děti trpí tím, že se vzájemně neposlouchají. S třídní paní učitelkou již mluvíme o tom, že bych během své výuky jako vnější element přinesla také techniku councilu. Byla bych moc ráda, kdyby se nám i nadále v mé třídě udržela touha sdílet příběhy a poznávat se navzájem i mimo sdílené zájmy a koníčky.

Council z pohledu facilitátorky Petry

Za půl roku spolupráce se podařilo, aby se z našeho setkání stal pravidelný rituál, na které se některé děti ze třídy velmi těšily.

Podařilo se vybudovat prostředí, ve kterém se děti nebály autentického projevu (jak ve sdílení příběhů, tak třeba v tom, že přiznaly, že je nic k tématu nenapadá, nebo že nechtěly mluvit).

Za důležitou část councilu vnímám počáteční check - in, kdy děti měly příležitost naučit se pojmenovat jak se aktuálně cítily, což velmi často odráželo to, co právě řešily i mimo školní prostředí.

Témata pro sdílení příběhů byla nastavená v "pozitivním" duchu - tak aby se děti naučily sdílet své příběhy, naslouchat si a také, aby se děti lépe navzájem poznaly. Při případné další spolupráci by stálo za to zaměřit se na to, co děti aktuálně trápí a řeší mezi sebou. Také bych děti více motivovala k tomu, aby samy chystaly centrum pro council, nebo navrhovaly témata - tak, aby se na procesu více podílely. Příště bych se také více zaměřila na úvodní seznámení s třídou (například u jiného typu aktivity než u councilu), abych znala všechny děti v kruhu jménem již od začátku, případně, abych věděla, jak třída funguje a vzájemně spolupracuje, abych jim kruhy mohla chystat více "na míru".

Petra Bandouchová
Poradní kruh jako součást školní praxe

Text: Petra Bandouchová, 2019

Ilustrace: Irena Iškiová, 2021

Sazba: Tomáš Rybníček, 2021

